

Dosarul nr. 2rc-83/2021

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (jud: T. Mereuță)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca)

D E C I Z I E

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vamimpex Italian Design”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vamimpex Italian Design” cu privire la încasarea subvenției, împotriva încheierii din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 4 august 2020, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vamimpex Italian Design” cu privire la încasarea subvenției.

Prin hotărârea din 1 decembrie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central s-a admis acțiunea înaintată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. S-a încasat de la SRL „Vamimpex Italian Design” în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu titlu de subvenții suma de 73690 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere suma de 2 065,33 de lei, iar în total suma de 75 456 de lei. S-a încasat de la SRL „Vamimpex Italian Design” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2 264 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 24 decembrie 2020 SRL „Vamimpex Italian Design” a depus apel nemotivat, prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 1 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat termen apelantei, de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru înlăturarea neajunsurilor, după cum urmează: prezentarea dovezii de plată a taxei de stat (în original) în cuantum de 1 704,49 lei; prezentarea cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază; prezentarea documentului ce atestă funcția semnatarului cererii de apel (extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice), legalizat în modul stabilit de lege. Totodată, instanța a explicat apelantei că în cazul neînlăturării neajunsurilor în termen stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate, va fi restituită.

Încheierea nominalizată a fost expediată apelantei, conform scrisorii de însoțire din 2 februarie 2021 (f.d. 44), fiind recepționată la data de 13 februarie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d. 45).

Prin încheierea din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Vamimpex Italian Design”, împotriva hotărârii din 1 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central, emisă în cauza civilă, la acțiunea înaintată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva SRL „Vamimpex Italian Design” cu privire la încasarea subvenției.

La 28 aprilie 2021, SRL „Vamimpex Italian Design” a declarat recurs, împotriva încheierii din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece recurenta nu a recepționat la sediul său (r. Hîncești, s. Cărpineni, str. Nicolae Testemițanu 6) copia încheierii instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, constatând că copia încheierii a fost expediată eronat la o altă adresă ce nu aparține societății (r. Hîncești, s. Cărpineni, str. Davidov 20)

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 17 martie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii prin scrisoarea de însoțire din 24 martie 2021 (f.d. 50), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 28 aprilie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că la 4 august 2020, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Vamimpex Italian Design” cu privire la încasarea subvenției.

Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 1 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central a admis acțiunea înaintată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. A încasat de la SRL „Vamimpex Italian Design” în beneficiul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu titlu de subvenții suma de 73690 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere suma de 2 065,33 de lei, iar în total suma de 75 456 de lei. A încasat de la SRL „Vamimpex Italian Design” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2 264 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 24 decembrie 2020 SRL „Vamimpex Italian Design” a depus apel nemotivat, prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 1 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat termen apelantei, de 10 zile de la recepționarea încheierii, pentru înlăturarea neajunsurilor, după cum urmează: prezentarea dovezii de plată a taxei de stat (în original) în cuantum de 1 704,49 lei; prezentarea cererii de apel suplimentare cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază; prezentarea documentului ce atestă funcția semnatarului cererii de apel (extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice), legalizat în modul stabilit de lege. Totodată, instanța a explicat apelantei că în cazul neînlăturării neajunsurilor în termen stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate, va fi restituită.

Încheierea nominalizată a fost expediată apelantei, conform scrisorii de însoțire din 2 februarie 2021 (f.d. 44), fiind recepționată la data de 13 februarie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d. 45).

Urmare a neînlăturării neajunsurilor, Prin încheierea din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de SRL „Vamimpex Italian Design”, împotriva hotărârii din 1 decembrie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul Central, emisă în cauza civilă, la acțiunea înaintată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva SRL „Vamimpex Italian Design” cu privire la încasarea subvenției.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel și ulterior a restituit cererea de apel, în cazul în care apelanta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 1 februarie 2021.

Totodată, Colegiul învederează că încheierea din 1 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată apelantei la adresa indicată de aceasta în cererea de apel nemotivată: r. Hîncești, s. Cărpineni, str. Davidov 20 (f.d. 31), plicul fiind recepționat la data de 13 februarie 2021.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În sensul art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Astfel, instanța de apel corect a specificat că în termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel, apelanta nu li-a înlăturat, precum și nu a comunicat despre imposibilitatea de înlăturare a acestora, ori, în termenul acordat, nu a prezentat cererea de apel motivată, dovada de achitare a taxei de stat și documentele ce atestă funcția semnatarului cererii de apel nemotivate, ceea ce atestă că indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.

(1) din Codul de procedură civilă, nu au fost îndeplinite, fapt ce a impus restituirea cererii de apel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Colegiul mai învederează că conform jurisprudenței CtEDO (Ghinea contra Moldovei, cererea nr. 15778/05, hotărârea definitivă din 26 septembrie 2012), principiul egalității armelor este unul din elementele noțiunii mult mai largi a procesului echitabil, care prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. Curtea notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale (Varnima Corporation International S.A. vs Grecia, nr. 48906/06, §27, 28 mai 2009; Ben Naceur vs Franța, nr. 63879/00, §32, 03 octombrie 2006; Wynen contra Belgiei, nr. 32576/96, §32, CtEDO 2002-VIII).

Astfel, în circumstanțele expuse se impune concluzia, că însuși apelanta nu a respectat drepturile sale procedurale și s-a eschivat de la îndeplinirea actelor de procedură în măsura stabilită de normele de drept procedural, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale. Or, părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Ca consecință, nelichidarea neajunsurilor expuse în încheierea din 1 februarie 2021 de către apelantă, în circumstanțele descrise, a impus adoptarea soluției de restituire a cererii de apel, în cazul în care conform dispozițiilor art. 14 și 16 din Codul de procedură civilă, în lumina interpretărilor date de CtEDO principiului preeminenței dreptului, în speță, încheierea instanței potrivit căreia s-a instituit termen de prezentare a unor înscrisuri necesare pentru a fi dat curs apelului și a asigura o bună și normală derulare a procedurii, este obligatorie atât pentru participanții la proces, cât și pentru instanța de judecată, care a emis actul în cauză, obligație ce se regăsește și în principiile fundamentale a procedurii civile.

Așadar, instanța de apel nu a dispus de o altă soluție legală, decât de a restitui cererea de apel, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea, prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, exonerarea arbitrară a apelantei de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, conform cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera că conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, părțile în proces nu sunt scutite de obligațiile procesuale pozitive întru exercitarea corespunzătoare a obligațiilor legale. Or, în speță, apelantul nu a depus suficientă diligență, în vederea exercitării obligațiilor procedurale avute.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 17 martie 2021, în cazul în care apelanta nu și-a exercitat în volum deplin drepturile procedurale, iar ca consecință a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

Mai mult, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurenteii precum că nu a recepționat copia încheierii instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel, în situația în care actele cauzei denotă contrariul.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiate alegațiile recurenteii precum că copia încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost la o adresă greșită ce nu aparține acesteia, deoarece însăși recurenta în cererea de apel nemotivată (f.d. 31) a indicat anume adresa: r. Hîncești, s. Cărpineni, str. Davidov 20, unde și au fost expediate de către instanța de apel copia actelor de procedură.

De altfel, se impune a învedera că în situația în care apelanta/ recurentă pe parcursul examinării cauzei și-a schimbat sediul/ adresa juridică urma să notifice despre acest fapt instanța de judecată, în conformitate cu prevederile art. 107 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vamimpex Italian Design”.

Se menține încheierea din 17 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vamimpex Italian Design” cu privire la încasarea subvenției.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat